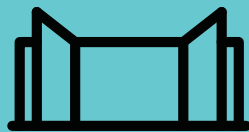

TUSSEN

tussenruimtes in Nederland

TUS

samenwerkplek
third space
soft space
proeftuin
liminal space
opgavegerichte werkplaats
opgavehuis
samenwerkingsruimte
innovatieruimte
experimenteerruimte
vrijplaats
ontwikkelruimte
werkplaats voor verandering
transitieplek
living lab
verbindingsplek
knooppunt
schakelruimte
places of hope
publieke ontmoetingsplek
maatschappelijke werkplaats
transitieruimte
broedplaats
intermediaire ruimte
fieldlab
maakplaats
derde plek
commons
ontmoetingsruimte
verbindingsruimte
vrijruimte
overgangsruimte
gemeenschappelijke ruimte

*(Voorlopige)
definitie tussenruimte:*

een fysieke, publieke
plek waar gelijkwaardig
wordt samengewerkt
aan maatschappelijke
kwesties.

“Maatschappelijke vraagstukken worden steeds complexer, terwijl veel mensen zich onvoldoende gehoord voelen. Dat vraagt om een andere manier van werken.

Juist nu is het belangrijk dat de overheid zich opnieuw verbindt: met elkaar én met de samenleving.”

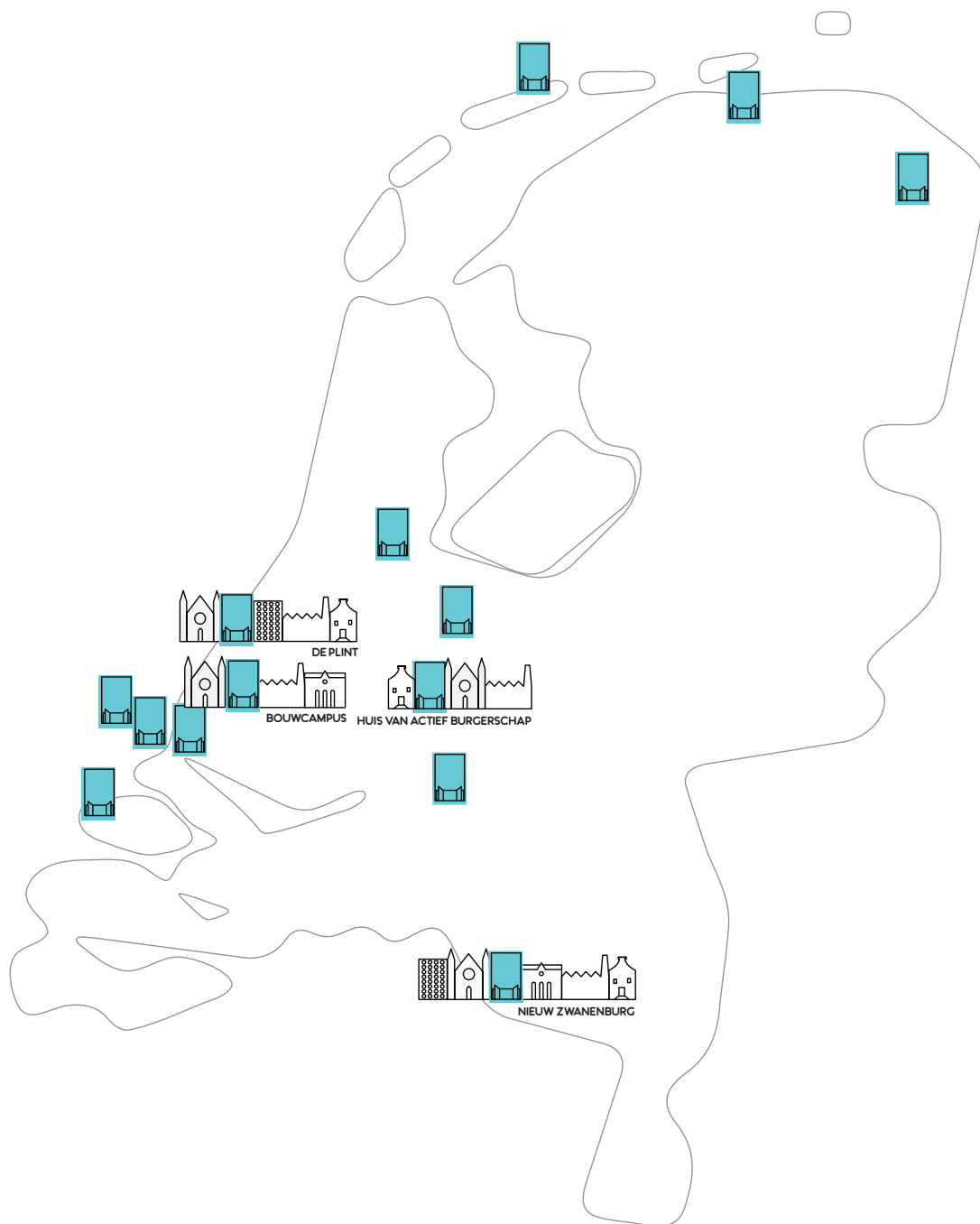
Susanne van den Oudenhoven

Voorwoord

Om tot duurzame oplossingen te komen, moeten we elkaar weten te vinden buiten de grenzen van onze eigen organisaties en werkomgevingen. Het helpt om elkaars taal te leren spreken, verschillende perspectieven samen te brengen en gezamenlijk op te trekken rond maatschappelijke opgaven. Tussenruimtes spelen daarin een belangrijke rol. Plekken die uitnodigen om samen te komen, anders te kijken en nieuwe werkwijzen te verkennen en ruimte bieden om te leren, te experimenteren en tegelijkertijd publieke waarde te creëren.

De rijksbrede programmadirectie Ambtelijk Vakmanschap zet zich in om opgavegericht samenwerken binnen de overheid te versterken. Samen met Nieuw Zwanenburg heeft zij deze kaart van tussenruimtes samengesteld. Nieuw Zwanenburg is een werkatelier voor de toekomst waar deze werkwijze in de praktijk wordt gebracht en al doende verder wordt ontwikkeld. Een belangrijk onderdeel van opgavegericht werken is de manier waarop ambtenaren hun vak uitoefenen: over organisatiegrenzen heen samenwerken, leren van andere perspectieven en verbinding leggen met de samenleving. We zien dat deze manier van werken vraagt om plekken die ontmoeting stimuleren en ruimte bieden voor reflectie, samenwerking en vernieuwing.

Met deze kaart van tussenruimtes maken we zichtbaar waar dergelijke plekken al bestaan. Het zijn plekken waar ondernemers, ambtenaren, maatschappelijke organisaties, onderzoekers en inwoners elkaar ontmoeten en samen werken aan maatschappelijke vraagstukken. We hopen dat deze verkenning inspireert om meer in bestaande tussenruimtes te gaan werken, bestaande tussenruimtes beter te benutten én nieuwe initiatieven te ontwikkelen.

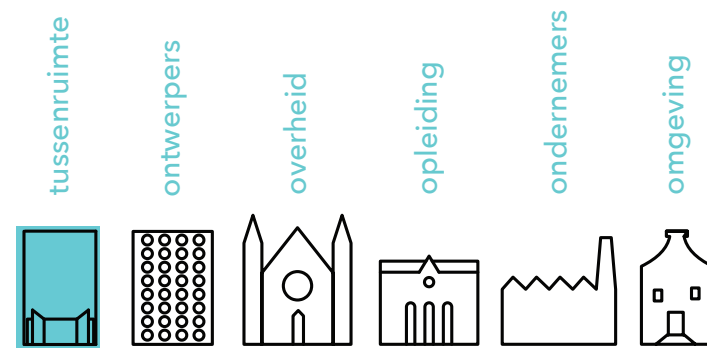
De plek

Verspreid over Nederland vinden we tussenruimtes: plekken waar mensen, kennis, initiatieven en organisaties elkaar ontmoeten en samenwerken aan nieuwe ideeën, experimenten en maatschappelijke opgaven.

De kaart van tussenruimtes is een impressie en een uitnodiging tot gesprek over tussenruimtes in Nederland. Ze toont een selectie van bestaande plekken, ieder met een eigen DNA, werkwijze en doelstelling.

Deze kaart nodigt uit om een van deze plekken te bezoeken, er te werken en de kracht van een andere manier van samenwerken zelf te ervaren. Bovenal is de kaart een instrument om nieuwe tussenruimtes te verbeelden, te inspireren en te initiëren. Niet als eindbeeld, maar als uitnodiging aan bestaande en nieuwe initiatieven om zich aan de kaart toe te voegen.

Een aantal tussenruimtes is verder uitgewerkt aan de hand van vijf disciplines en negen eigenschappen om inzicht te geven in hun werkwijze, karakter en betekenis.

Ondernemers +
Overheid +
Ontwerpers +
Opleiding +
Omgeving +
=
Vijf O model

De samenwerking

Samenwerken in een tussenruimte gebeurt vanuit gelijkwaardigheid. Iedereen draagt vanuit eigen talent, kracht en bevoegdheid bij aan de opgave.

Elke samenwerking is een combinatie van disciplines, geïnspireerd op het Vijf O-model van Nieuw Zwanenburg: Ontwerpers, Ondernemers, Opleiders, Overheidsprofessionals en kennis vanuit de Omgeving. Vanuit deze combinatie ontwikkelt iedere plek zijn eigen typologie.

Het Vijf O-model gaat uit van **gelijkwaardig** samenwerken tussen deze verschillende perspectieven, in willekeurige volgorde. Het is binnen dit project géén vereiste dat alle vijf de O's in iedere tussenruimte vertegenwoordigd zijn.

Voor deze publicatie zijn verschillende tussenruimtes onderzocht: plekken die zich bevinden tussen disciplines, systemen, functies of werelden, en juist daardoor ruimte bieden voor ontmoeting, experiment en vernieuwing. Aan de hand van een aantal voorbeelden geven we inzicht in hoe deze plekken functioneren, wat hen onderscheidt en welke drijfveren eraan ten grondslag liggen. Daarbij is gekeken naar onder andere het type plek en tussenruimte, de activiteiten die er plaatsvinden, vormen van samenwerking, de missie en doelstellingen, het gebruik van de ruimte en het onderscheidend vermogen. Ook de persoonlijke gedrevenheid en passie van de betrokkenen spelen een belangrijke rol.

“Maatschappelijke vraagstukken vragen niet om één perspectief, maar om een plek waar perspectieven elkaar ontmoeten.”

De kwestie

In een tussenruimte staat niet de organisatie, het systeem of het eigen belang centraal, maar de maatschappelijke opgave. Het zijn plekken waar mensen met verschillende achtergronden, perspectieven en expertise samenkomen om vraagstukken aan te pakken die te groot, complex of grensoverschrijdend zijn voor één organisatie alleen.

Juist doordat bestaande rollen, belangen en werkwijzen tijdelijk naar de achtergrond verdwijnen, ontstaat ruimte voor ontmoeting, experiment en nieuwe vormen van samenwerking. Hier kunnen bewoners, ondernemers, ontwerpers, onderzoekers, onderwijsinstellingen en overheden elkaar vinden rond een gedeelde ambitie en samen werken aan oplossingen voor de maatschappelijke uitdagingen van deze tijd.

Tussenruimtes vervullen daarmee een belangrijke maatschappelijke functie. Ze maken verbindingen mogelijk tussen mensen en organisaties die elkaar anders niet vanzelfsprekend ontmoeten, versnellen kennisuitwisseling en bieden ruimte om nieuwe ideeën in de praktijk te verkennen. Zo ontstaan niet alleen innovatieve oplossingen, maar ook nieuwe inzichten, netwerken, vertrouwen en handelingsperspectieven die bijdragen aan een veerkrachtige, duurzame en inclusieve samenleving.

"Als we third places succesvol willen implementeren, moeten we de ontwerpmethodiek omdraaien. Het begint niet bij een bouwkundige schets, maar bij service design: het ontwerpen van een totale, zintuiglijke ervaring die uitnodigt en veiligheid biedt. De tussenruimte is geen luxe-artikel of een 'nice-to-have' architectonisch extraatje. Het is een fundamenteel maatschappelijk instrument."

De functie

De tussenruimte en 'third places' als vliegwiel in een tijd van transitie

De grote uitdagingen waar we als maatschappij voor staan vragen om een nieuwe manier van samenwerken en ontmoeten. De sleutel tot innovatie en sociale cohesie ligt steeds vaker in de tussenruimte, de zogenaamde third place. Wat in 1989 door socioloog Ray Oldenburg werd gedefinieerd als een informele, publieke verblijfplaats, is inmiddels uitgegroeid tot een strategisch instrument voor holistische maatschappelijke verandering.

Hoe transformeren we een fysieke ruimte tot een vliegwiel voor impact? En hoe maken we de maatschappelijke waarde hiervan hard? Een succesvolle third place is veel meer dan een mooi ontworpen fysieke ruimte. Volgens architect en third place specialist Aat Vos (includi) ontstaat de juiste sweetspot pas wanneer drie cruciale elementen perfect in balans zijn. Ten eerste de fysieke plek zelf. Deze moet laagdrempelig, zintuiglijk aantrekkelijk, comfortabel en veilig zijn. Gevolgd door de programmering en de inhoud. Een dynamische mix van functies en onverwachte elementen (zoals de combinatie van een bibliotheek met werkplekken, een moestuin of kookactiviteiten) die toevallige ontmoetingen stimuleert. En tenslotte het organisatiebeheer en de hospitality. Een fysieke plek kan zichzelf niet dragen; er is een actieve structuur nodig die de ruimte beheert en een cultuur van welkom zijn waarborgt.

"Binnen deze dynamiek spelen 'stamgasten' een cruciale sociale rol. Zij fungeren als het informele bindweefsel van de plek en dragen bij aan inclusiviteit door nieuwkomers actief te betrekken. Een third place haalt haar waarde dus niet uit het feit dat er mensen zijn, maar uit de manier waarop processen en interacties er de ruimte krijgen. Zo wordt het een plek om te komen, blijven en groeien."

NIEUW ZWANENBURG

Nieuw Zwanenburg is een werkatelier voor de toekomst waar ontwerpers, ondernemers, overheid, onderzoekers en omgeving samen - werken aan regeneratieve biobased materialen voor de infrastructuur, bouw en voedselketen.

■ SOORT PLEK

Een 17e-eeuwse hoeve met 10 hectare grond in Oirschot (Noord-Brabant), getransformeerd tot werkatelier voor de toekomst.

■ SOORT TUSSENRUIMTE

Maak- en experimenteerplek waar ontwerpers, ondernemers, overheid, opleiders, onderzoekers en de omgeving doen samenkomen binnen één keten.

■ ACTIVITEITEN

Het telen, onderzoeken en ontwikkelen van biobased bouwmaterialen voor de infrastructuur, bouw en voedselketen.

■ SOORT SAMENWERKING

Ketensamenwerking volgens het Vijf O-model, gebaseerd op gelijkwaardigheid en gedeeld eigenaarschap.

■ ONDERWERP

Transitie naar circulaire en regeneratieve infrastructuur, bouw en voedselketen.

■ DOELSTELLING/MISSIE

Circulaire en regeneratieve teelt van biobased bouwmaterialen en voedsel- en schaalbaar maken van het werkatelier voor de toekomst voor toepassing op andere maatschappelijke opgaven.

“Nieuw Zwanenburg verbindt ontwerp, landbouw, onderzoek en ondernemerschap in een werkatelier waar samen wordt gebouwd aan een regeneratieve toekomst.”

Nieuw Zwanenburg
Zwanenburg 1
5688 GT Oirschot
hoeve@nieuwzwanenburg.nl

www.nieuwzwanenburg.nl

■ GEBRUIK

Een ecosysteem waar gewassen worden verbouwd, materialen ontwikkeld en ruimtes worden gebruikt voor werk, ontmoeting, experiment en evenementen.

■ ONDERSCHIEDEND

Een onafhankelijke plek tussen publiek en privaat, waar de volledige keten gelijkwaardig samenwerkt rondom één gedeelde opgave.

■ GEDREVENHEID

Nieuw Zwanenburg ziet toekomstige generaties als opdrachtgever. Dat gezamenlijke toekomstperspectief werkt verbindend en motiverend.

#2

OPGAVEHUIS DE PLINT

Opgavehuis De Plint is een laagdrempelige leer- en experimenteerplek waar ambtenaren, burgers en maatschappelijke organisaties samenwerken aan nieuwe vormen van open, opgavegericht en burgergericht werken.

■ SOORT PLEK

Een vernieuwende en laagdrempelige ruimte op straatniveau, vóór de poortjes, die verbinding creëert met de buitenwereld én met elkaar.

■ SOORT TUSSENRUIMTE

Naast een fysieke plek is De Plint vooral een vernieuwende werkwijze die samenwerking tussen overheid, maatschappelijke organisaties en burgers zichtbaar maakt en versterkt.

■ ACTIVITEITEN

Samenwerken en experimenteren staan centraal. Maatschappelijke opgaven kunnen desgewenst worden begeleid door opgavecoaches.

■ SOORT SAMENWERKING

Een leer- en experimenteeromgeving voor samenwerking tussen ambtenaren onderling én met partijen buiten de overheid.

■ ONDERWERP

Ambtelijk vakmanschap, opgavegericht werken en burgergerichte samenwerking.

■ DOELSTELLING/MISSIE

Het versterken van ambtelijk vakmanschap op het gebied van samenwerking en open beleidsvorming. Buiten werken kun je leren, De Plint helpt daarbij. Daarnaast wordt gewerkt aan een schaalbaar concept voor rijksbrede samenwerkingsruimtes.

“De Plint brengt ambtenaren, burgers en maatschappelijke organisaties samen in een open ruimte voor experiment, ontmoeting en nieuwe vormen van samenwerken.”

Opgavehuis De Plint
Trees - Prins Clauslaan 9-11
Den Haag
DePlint@rijksoverheid.nl

www.ambtelijkvakmanschap.nl/opgavegericht-werken/zelf-opgavegericht-samenwerken/opgavehuis-de-plint

■ GEBRUIK

Twee ruimtes in Den Haag zijn gratis beschikbaar voor ambtenaren en burgers en kunnen op aanvraag worden gereserveerd. Hiervoor wordt gebruikgemaakt van leegstaand rijksvastgoed.

■ ONDERSCEIDEND

De plek is niet gekoppeld aan één specifieke maatschappelijke opgave. Het leren, experimenteren en ontwikkelen van nieuwe samenwerkingsvormen staat centraal.

■ GEDREVENHEID

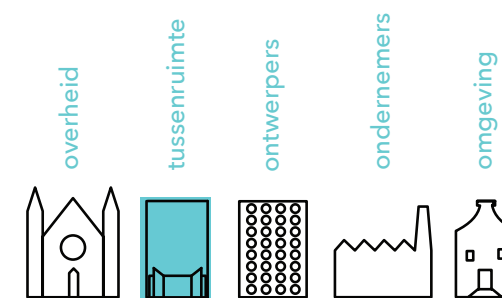
Om passend beleid en dienstverlening te ontwikkelen, moeten ambtenaren samenwerken met de samenleving. Voor velen is dit een nieuwe manier van werken. De Plint biedt ruimte om hiermee te oefenen, te leren en te experimenteren als eerste stap naar bredere samenwerking met buiten.

■ INITIATIEFNEMERS

Programmadirectie Ambtelijk Vakmanschap, Ministerie van BZK

■ CO-ONTWIKKELAARS

Rijksvastgoedbedrijf, Rijkshuisvestingsbeleid (IFHR) en Concern Dienstverleners (CDV)

#3

HUIZEN VAN ACTIEF BURGERSCHAP

Een landelijk netwerk van toegankelijke buurtplekken waar bewoners, overheid en bedrijven vanuit gelijkwaardigheid samen werken aan maatschappelijke opgaven en actief burgerschap versterken.

■ SOORT PLEK

Toegankelijke buurtplekken, zowel lokaal als landelijk georganiseerd, vaak gevestigd in openbare ruimtes zoals bibliotheken, waaronder de bibliotheek in Utrecht.

■ SOORT TUSSENRUIMTE

Samenwerk- en doeplekken voor burgerinitiatieven in samenwerking met overheden en bedrijven. Het zijn clubhuizen en ontmoetingsplekken voor bewonerscollectieven.

■ ACTIVITEITEN

Het vormen van coalities tussen initiatieven en het creëren van ontmoetingen tussen burgers, overheid en bedrijfsleven om gezamenlijk aan maatschappelijke opgaven te werken.

■ SOORT SAMENWERKING

Coalities van coalities: elk Huis van Actief Burgerschap wordt gevormd door, voor en met bewoners. Systeempartijen sluiten aan vanuit gelijkwaardigheid.

■ ONDERWERP

Diverse maatschappelijke thema's, van zorg en onderwijs tot duurzaamheid en armoedebestrijding.

“Vitale gemeenschappen ontstaan waar bewoners, overheid en bedrijven elkaar niet tegenover, maar naast elkaar vinden.”

Huis van Actief Burgerschap

Neude 11
3512 AE Utrecht
landelijk@huisvanactiefburgerschap.nl

huisvanactiefburgerschap.nl

■ DOELSTELLING/MISSIE

Het faciliteren en stimuleren van actief burgerschap, zodat gemeenschappen hun leefomgeving socialer, groener, inclusiever en sterker kunnen maken.

■ GEBRUIK

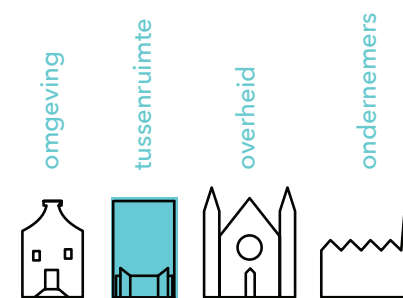
Gedeelde ruimtes binnen publieke voorzieningen, met programmering voor bijeenkomsten, overleg, samenwerking en activiteiten.

■ ONDERSCHIEDEND

Een laagdrempelige “zeepkist” waar formele partijen direct in gesprek kunnen met bewonersinitiatieven. De plekken vormen samen een landelijk netwerk van lokaal sterke gemeenschappen, waardoor netwerken van netwerken ontstaan.

■ GEDREVENHEID

Vitale gemeenschappen die op basis van gelijkwaardigheid samenwerken met overheid en markt vormen een sleutel tot veel maatschappelijke vraagstukken. Een samenleving van actieve gemeenschappen biedt hoop, herkenning en handelingsperspectief.

STICHTING DE BOUWCAMPUS

Netwerk- en ontmoetingsplek op de TU Delft Campus waar partijen uit de volledige bouwketen samenwerken aan systeemverandering en maatschappelijke transitie binnen de bouwsector.

■ SOORT PLEK

Stichting De Bouwcampus is een netwerkorganisatie, gevestigd in bedrijfsverzamelgebouw 26 op de TU Delft Campus.

■ SOORT TUSSENRUIMTE

Een werk- en ontmoetingsplek waar partijen uit de bouwketen samenkomen rondom gedeelde maatschappelijke opgaven.

■ ACTIVITEITEN

Het opzetten van transitietrajecten binnen de bouwsector, gericht op het agenderen en wegnemen van belemmeringen die systeemverandering in de weg staan.

■ SOORT SAMENWERKING

Ketensamenwerking tussen opdrachtgevers, kennisinstellingen en marktpartijen vanuit de volledige leveringsketen.

■ ONDERWERP

Infrastructuur, woningbouw, utiliteitsbouw en openbare ruimte.

■ DOELSTELLING/MISSIE

Het vergroten van de maatschappelijke meerwaarde van de bouwsector in de volle breedte.

■ GEBRUIK

Werkplek voor samenwerking, kennisdeling, bijeenkomsten en transitietrajecten.

“De grote transitie in de bouw beginnen waar partijen uit de hele keten elkaar werkelijk ontmoeten en samenwerken.”

Stichting De Bouwcampus

Van der Burghweg 1
2628 CS Delft
info@debouwcampus.nl

debouwcampus.nl

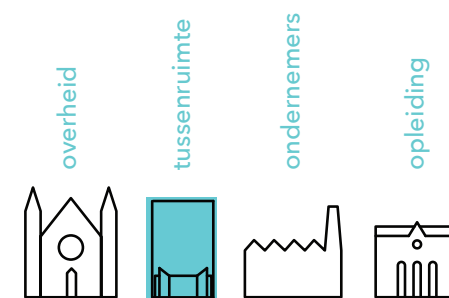
■ ONDERSCHIEDEND

De Bouwcampus verbindt partijen die elkaar in reguliere processen vaak niet ontmoeten. Vanuit gelijkwaardigheid worden gesprekken gevoerd tussen alle schakels in de waardeketen: van materiaalproducent en ontwerper tot bouwer, kennisinstelling, opdrachtgever, wetgever en vergunningverlener.

De stichting werkt aan het versnellen van transitie binnen zowel de GWW- als B&U-sector, waarbij traditioneel gescheiden silo's van elkaar leren op inhoud én proces. De organisatie functioneert als coalitie van professionals die vanuit hun eigen organisatie de ruimte krijgen om tijdelijk vanuit De Bouwcampus te werken aan gezamenlijke opgaven.

■ GEDREVENHEID

Het huidige systeem kan en moet beter. Dat vraagt om fundamenteel andere vormen van samenwerking binnen de keten. De Bouwcampus richt zich daarom op het formuleren van noodzakelijke veranderingen én op concrete stappen om beweging richting een toekomstbestendig systeem te creëren. Daarbij ligt de focus op het opschalen van initiatieven en pilots die bijdragen aan die gewenste transitie.

Een groeiend landschap van tussenruimtes

Naast de uitgelichte tussenruimtes bestaan er in Nederland nog veel meer initiatieven waar ontmoeting, experiment en samenwerking centraal staan. We hebben op de volgende pagina een kort overzicht gemaakt van inspirerende plekken die ieder op hun eigen manier werken aan maatschappelijke vernieuwing, systeemverandering en nieuwe vormen van samenwerken. De selectie is mede tot stand gekomen dankzij de vele reacties op een LinkedIn-oproep naar aanleiding van ons initiatief om tussenruimtes in Nederland in kaart te brengen.

De selectie is nadrukkelijk niet compleet, maar geeft een indruk van wat er op dit moment al gebeurt op het gebied van tussenruimtes in Nederland – van werkplaatsen en fieldlabs tot culturele broedplaatsen, kennisnetwerken en experimentele samenwerkingsvormen.

We hopen dat deze shortlist uitnodigt tot gesprek, herkenning, inspiratie en vooral tot veel nieuwe aanvullingen. Maar ook om zelf op ontdekking te gaan: bezoek een tussenruimte, werk er eens een dag en ervaar wat een andere omgeving kan doen voor samenwerking, creativiteit en nieuwe perspectieven op maatschappelijke opgaven.

Blue City

BlueCity ontwikkelde zich sinds 2015 van een leegstaand zwembad tot een spil van de circulaire economie. Circulaire ondernemers en pioniers ontmoeten elkaar hier en werken samen aan concrete oplossingen, van het vergroten van impact en zero waste leven tot het ontwikkelen van future-proof materialen. Vanuit ondernemerschap wil BlueCity de transitie van een lineaire naar een circulaire economie versnellen. www.bluecity.nl

De Nieuwe Schatkamer

De Nieuwe Schatkamer is een publieke ontmoetingsplek in en rondom de voormalige kluis van De Nederlandsche Bank, waar bezoekers en medewerkers samenkomen. Je leert er meer over de wereld van geld, goud en economie. Bewonder de kunstcollectie of woon een lezingen bij rond actuele maatschappelijke thema's. Zo ontstaat ruimte voor gesprek, kennisdeling en nieuwe inzichten over wat voor mensen en samenleving écht van waarde is. www.denieuweschatkamer.nl

Wongema

Wongema is een sociaal-culturele herberg, werkplaats en ontmoetingsplek op het Groningse platteland. Bewoners, makers, ondernemers, onderzoekers en bezoekers vinden er een gastvrije plek voor ontmoeting, samenwerking en nieuwe initiatieven. Rond thema's als kunst, cultuur, leefbaar-

heid, duurzaam ondernemen en gemeenschapsvorming ontstaan informele en onverwachte samenwerkingen en verbindingen tussen dorp, regio en samenleving. wongema.nl

De Groene Afslag

De Groene Afslag is een hotel, een restaurant, een school en een werkplaats met vergaderzalen en programmering. Hier ontmoet men elkaar om te leren en samen te werken en nieuwe ideeën in praktijk te brengen. Binnen de school ontdek je hoe je kunt bijdragen aan een nieuwe economie, terwijl in de werkplaats wordt samengewerkt aan concrete oplossingen binnen ecologisch veilige en sociaal eerlijke grenzen. www.degroeneafslag.nl

Huis voor de samenleving

In het centrum van Deurne staat het Huis voor de samenleving. Een gastvrije plek waar inwoners, verenigingen, organisaties en de gemeente elkaar ontmoeten, samenwerken en gebruikmaken van moderne dienstverlening. Hier ontstaan ideeën, waardevolle verbindingen en initiatieven die bijdragen aan een levendige gemeenschap. Diverse organisaties vormen samen de bewoners van het huis. www.huisvoordesamenleving.nl

Kajutzhoeve

De Kajutzhoeve is een historische boerderij op de Hondsrug die zich ontwikkelt tot een regionaal verankerde innovatiewerkplaats voor natuurinclusieve gebiedsontwikkeling. Hier komen landschap, erfgoed en innovatie samen in projecten met lokale impact en bredere toepasbaarheid. In en rondom de monumentale hoeve ontstaat ruimte voor leren, experimenteren en samenwerken aan toekomstbestendige oplossingen. kajutzhoeve.nl

Number 5 Foundation

Number 5 foundation is een vrije denkruimte met niet-vrijblijvende dialoog als grondhouding en werkwijze. Als 'instituut van de mens' opereert het vanuit de overtuiging dat oplossingen en samenwerking alléén duurzaam zijn op basis van gelijkwaardigheid, vertrouwen en menselijkheid. Daarom brengt het (on)gehoorde en (on)georganiseerde stemmen samen en begeleidt het de transitieprocessen van *game changers* in publieke, private en maatschappelijke sectoren en om te komen tot systemische oplossingen. De logica van de mensen om wie een vraagstuk gaat, is altijd leidend om dit te bereiken. www.numberfive.community

Security Delta (HSD)

Security Delta is hét nationale veiligheidscluster met een Campus in Den Haag. Zo'n 300 bedrijven, overheidsorganisaties en kennisinstellingen werken binnen deze community samen aan innovatieve veiligheidsoplossingen voor onze digitaliserende samenleving. Door toegang te bieden tot kennis, innovatie, markt, kapitaal en talent, schept HSD een vruchtbare bodem voor samenwerking en groei. securitydelta.nl

...

Ken jij een plek waar ontmoeting, experiment en samenwerking centraal staan? Of werk je zelf vanuit een tussenruimte? Laat het ons weten en help mee het netwerk van tussenruimtes in Nederland zichtbaar te maken.

Scan de QR-code om jouw tussenruimte aan te melden. Samen bouwen we aan een groeiend netwerk van plekken waar nieuwe ideeën en samenwerkingen voor maatschappelijke kwesties ontstaan.

Ken je een tussenruimte die een plek verdient, of heb je zelf een idee voor een nieuwe plek?

Gebruik deze ruimte voor notities, inspiratie, vragen en eerste schetsen. Misschien begint hier wel een nieuwe tussenruimte!

“Tussenruimtes zijn geen plekken
waar de tegenstelling tussen
systeem en leefwereld wordt
opgelost, maar waar zij
betekenisvol wordt gemaakt.”

Rik Braams

SEN

De uitdagingen van vandaag vragen om nieuwe manieren van samenwerken. Tussenruimtes bieden daarvoor de ruimte: plekken waar verschillende perspectieven samenkomen, waar geëxperimenteerd mag worden en waar maatschappelijke opgaven centraal staan.

Deze brochure laat zien wat er al gebeurt, maar de kaart is nog lang niet compleet.

Ken jij een tussenruimte die niet mag ontbreken? Meld deze aan en help mee om een groeiend netwerk van plekken voor ontmoeting, experiment en vernieuwing zichtbaar te maken.

tekst en redactie

Marijn van der Poll

Susanne van de Oudenhoven

Paul Meijer

vormgeving

Marjan Thielen

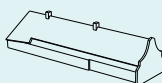
Deze uitgave is een initiatief van De Programmadirectie Ambtelijk Vakmanschap in samenwerking met Nieuw Zwanenburg.

www.ambtelijkvakmanschap.nl

juni 2026

Rijksoverheid

Nieuw Zwanenburg
werkatelier
voor de toekomst